

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 12. april 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-730-1106
Dok.: LVM40709
+ bilag

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Skærpelse af straffen for ulovlig tvang i forbindelse med brug af ansigtstildækkende beklædning samt ansigtstildækkende beklædning under vidneforklaring) (L 181), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 29. marts 2010.

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Skærpelse af straffen for ulovlig tvang i forbindelse med brug af ansigtstildækkende beklædning samt ansigtstildækkende beklædning under vidneforklaring) (L 181):

”Ministeren bedes kommentere høringsvarene fra Politiforbundet i Danmark og Retssikkerhedsfonden, jf. L 181 – bilag 2”.

Svar:

1. Politiforbundet i Danmark bemærker i sit hørings svar, at forbundet som sådan ikke har bemærkninger til det fremsendte lovforslag, men at forbundet er betænkelig ved den myndighedsopgave og kontrol, som følger af de foreslåede lovændringer. Politiet vil således se sig nødsaget til at fokusere på særlige befolkningsgrupper, hvilket vil kunne øge risikoen for misstemning og konfrontationer. Politiforbundet anfører, at den nævnte risiko vil kunne elimineres ved en målrettet information via medier på flere sprog forud for, at ændringerne træder i kraft.

Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at det allerede efter den gældende bestemmelse i straffelovens § 260, stk. 1, er strafbart ved ulovlig tvang at tvinge nogen til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt.

Der lægges med lovforslaget endvidere ikke op til ændringer af gerningsindholdet i straffelovens § 260, og området for strafbar ulovlig tvang foreslås således ikke ændret.

Med lovforslaget foreslås det derimod at indføre en skærpet strafferamme, som giver mulighed for at idømme indtil 4 års fængsel, hvis nogen ved ulovlig tvang tvinges til at bære ansigtstildækkende beklædning, men der lægges ikke hermed op til en ændring af politiets nuværende indsats eller prioritering i forhold til sager af den karakter, som er omfattet af den foreslåede straffeskærpelse.

2. I høringsvaret fra Retssikkerhedsfonden anføres det vedrørende forslaget om at skærpe straffen for at tvinge nogen til at bære ansigtstildækkende beklædning bl.a., at der ikke ses at være et reelt behov for den foreslåede strafforhøjelse. Det anføres endvidere, at den foreslåede strafferamme er åbenbart i strid med proportionalitetsprincippet, og at den fore-

slåede bestemmelse vil rejse en række vanskelige beviskrav. Retssikkerhedsfonden henstiller på den baggrund, at ændringsforslaget vedrørende straffeloven udgår.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at det med lovforslaget foreslås at gennemføre de initiativer om dels en fordobling af strafferammen for at tvinge nogen til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, dels en præcisering i retsplejeloven af rettens adgang til at kræve, at et vidne ikke under forklaring i retten bærer en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, som regeringens arbejdsgruppe om burka, niqab og lignende beklædning har lagt op til i sin rapport fra januar 2010.

I overensstemmelse hermed foreslås det med lovforslaget bl.a. at skærpe straffen for ulovlig tvang efter straffelovens § 260 i tilfælde, hvor nogen tvinges til at bære en ansigtstildækkende beklædningsgenstand. Formålet med den foreslåede strafskærpelse er at sikre, at strafferammen for denne særlige form for ulovlig tvang afspejler, at tvangen udgør et alvorligt indgreb i den personlige frihed, der vil kunne have væsentlige og vidtrækkende konsekvenser for den pågældende. Med hensyn til baggrunden og begrundelsen for den foreslåede strafskærpelse henvises i øvrigt til pkt. 3 og pkt. 4.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

I forhold til det anførte om, at den foreslåede ændring af straffeloven vil rejse en række vanskelige bevisspørgsmål, bemærkes, at den anførte vanskelighed ikke vil være en konsekvens af den foreslåede strafskærpelse. Det anførte spørgsmål om bevisførelse vil således også kunne rejses i forhold til sager på grundlag af den nuværende bestemmelse om ulovlig tvang i straffelovens § 260.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.2 i den kommenterede høringsoversigt, som er sendt til Folketingets Retsudvalg den 24. marts 2010.

3. Til brug for behandlingen af lovforslaget sendes endvidere vedlagt høringssvar fra Rigspolitiet, som Justitsministeriet har modtaget den 30. marts 2010.

I svaret henholder Rigspolitiet sig til Rigsadvokatens høringssvar af 23. marts 2010, som Justitsministeriet har kommenteret i pkt. 2.2 i den kommenterede høringsoversigt, der er sendt til Folketingets Retsudvalg den 24. marts 2010.

4. Endelig sendes vedlagt høringssvar fra Institut for Menneskerettigheder, som Justitsministeriet har modtaget den 6. april 2010.

Institut for Menneskerettigheder anfører i høringssvaret, at det er instituttets opfattelse, at der ikke med forslaget om at skærpe straffen for ulovlig tvang i tilfælde, hvor nogen tvinges til at bære ansigtstildækkende beklædning, indføres begrænsninger i retten til religionsfrihed.

Samtidig anfører instituttet bl.a., at instituttet finder, at forslaget rejser spørgsmål om proportionalitet i relation til øvrige forhold, som vedrører ulovlig tvang, og at forslaget er overflødig, idet der allerede efter den gældende lovgivning er mulighed for at straffe ulovlig tvang på dette område med straffe af betydelig længde.

I forhold til den foreslåede ændring af retsplejeloven om vidneafhøring giver instituttet udtryk for, at forslaget må antages at være i overensstemmelse med artikel 9, stk. 2, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Instituttet anfører imidlertid bl.a., at det bør overvejes, om en mere detaljeret lovgivning på området vil medvirke til en udvikling i ønsket retning. Det anføres i den forbindelse bl.a., at der ved en detaljeret regulering på en mindre del af et område kan opstå risiko for, at situationer, som i dag håndteres på en pragmatisk måde af dommerstanden, bliver ramt af fortolkningstvív. Herudover rejses der spørgsmål ved, om der efter afhøring består en almindelig adgang til at bære ansigtstildækkende beklædning, og det anføres, at der også vil kunne opstå spørgsmål i forhold til blandt andre tiltalte. Det er på den baggrund instituttets opfattelse, at den allerede eksisterende adgang i retsplejeloven til regulering på området rummer betydelige fordele i forhold til det nu fremsatte lovforslag.

For så vidt angår det anførte i høringssvaret om forslaget om strafskærpelse henvises til pkt. 2 ovenfor.

Endvidere bemærkes det, at formålet med den foreslåede ændring af retsplejeloven, hvorefter et vidne ikke under forklaringen må bære en ansigtstildækkende beklædningsgenstand, medmindre retten undtagelsesvist tillader det, er at undgå, at der i konkrete sager ved domstolene opstår tvív om rettens adgang til at kræve af et vidne, at den pågældende ikke bærer en sådan beklædningsgenstand.

Vedrørende den fortolkningstvivil der anføres at kunne opstå i forhold til rettens adgang til at træffe beslutning om bevisførelse mv. bemærkes, at Justitsministeriet i lyset af de modtagne hørings svar fra Den Danske Dommerforening og byretterne har præciseret i lovforslagets bemærkninger, at der med den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 168, stk. 2, ikke ændres ved den adgang, som retten i øvrigt har efter gældende ret, til at træffe beslutninger af hensyn til bl.a. bevisførelsen eller opretholdelse af ro og værdighed i retslokalet, og at retten således f.eks. fortsat vil kunne anmode vidner m.fl. om at afføre sig bl.a. kasketter eller solbriller.

Med hensyn til anvendelsesområdet for den foreslåede bestemmelse om vidneafhøring fremgår det af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 2, at bestemmelsen alene finder anvendelse under afgivelse af forklaring for retten. Bestemmelsen hindrer således ikke, at vidnet bærer ansigtstildækkende beklædningsgenstande til og fra retten eller under overværelse af retsmødet som tilskuer. Herudover fremgår det, at bestemmelsen finder anvendelse ved afhøring af vidner. Som følge af henvisningerne i retsplejelovens §§ 209 og 305 kan bestemmelsen også finde anvendelse ved afhøring af henholdsvis syns- og skøns mænd og parter.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 2 og pkt. 2.3 i den kommenterede høringsoversigt, som er sendt til Folketingets Retsudvalg den 24. marts 2010.